

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravištvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrletna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Št. 31.

V Ljubljani, dne 30. junija 1911.

Leto VI.

Našim mladeničem!

Kdo se ne spominja z največjim veseljem vseslovenskega mladeniškega shoda pri Mariji Pomagaj na Brezjah, ki je 4. in 5. julija 1904 v proslavo jubileja Brezmadežne zbral nad 8000 mladeničev iz vseh slovenskih pokrajin? S kolikim navdušenjem se je obhajal! Ostal je nepozaben vsem udeležencem. In sadove je rodil prekrasne. Mladeniška organizacija se je razširila po vseh slovenskih pokrajinah. Silno so se pomnožile Marijine družbe. Izobraževalnih društev bomo šteli skoro že 500, in njih večina že ima svoje mladeniške odseke, mladeniške zveze. Iz njih so izrastle telovadni odseki »Orli«, ki jih je po vseh slovenskih deželah že nad 140 z več kot 4000 člani. Krasno je narastlo število katoliško mislečih visokošolcev, naših bodočih narodnih voditeljev. Živahno življenje vlada po naši lepi domovini. Mati Slovenija zre z največjim upom na te mnogobrojne mlade čete, ki se združujejo vsepovsod, da sebe in narod prešinejo z rešilno ljubeznijo do vere in domovine. Naš napredek priznavajo in čutijo Nemci in Lah, se ga veselijo in ga vpoštevajo bratje Hrvatje, Čehi in Poljaki. Pa delo naše še ni končano. Naša četa še ni dovolj velika, da stre za vedno moč sovražnikov vere in narodnosti naše. Pomnožiti moramo naše čete, prešiniti jih z nemahljivo zvestobo in z neminljivo ljubeznijo do dela. Slovenci in Hrvatje moramo kot bratje delati za skupno veliko bodočnost pod žezlom habsburškim. Najzvestejši smo stražniki mogočne Avstrije na jugu in kot taki hočemo še bolj združiti svoje sile. Za hrvaško slovensko bratstvo manifestiraj v slavnostnih dneh slovenska hrvaška mladina, v teh dneh naj si hrvaško slovenska mladina sveto obljubi, da bo vse njeno delo posvečeno skupnim ciljem hrvaškega slovenskega naroda. Zato si morajo mladeniči slovenski in hrvaški v roke seči in skleniti nerazrušno zvezo v brambo svojih najdražjih svetinj. Letošnji katoliški shod hrvaške slovenske mladine dne 17., 18., 19. in 20. avgusta v Ljubljani hoče manifestirati za te skupne naše svetinje in ideale. Kaj

tako krasnega kot bo ta shod, še Slovenija ni videla. Mladeniči! To bo letos vaš najlepši praznik. Spodobi se, da bo na njem zastopana sleherna slovenska župnija. Pridite mladeniči iz cele Kranjske, prvobornelke katoliško slovenske misli. Prihitite tovariši iz zelene Štajerske, ki ste vzbudili naše mladeniško gibanje in ste še vedno vzorno delavni! Na gotovo svidenje junaki iz Koroške, ki bijete orjaški boj z neizprosno sovražnikom! Podajte nam roke ob sestanku ognjevitih tovariši iz Goriške, Trsta in Istre, ki kljubujete uspešno silnemu sovražniku na jugu! Pridite v našo sredo, mladeniči iz beneške in ogrske Slovenije in iz tujine. Izredno se veselimo vas, hrvaški mladeniči, ki boste došli iz Hrvaške, Bosne Hercegovine, iz Dalmacije in Istre. Ob tem velikem sestanku si bomo prisegli trajno prijateljstvo in bojno zvestobo v velikem boju za vero in domovino. Tu bo združena naša kmečka in delavska, naša meščanska in vseučiliška mladina. Tu ne bo razlike med bogatimi in revnimi, med učenimi in neučenimi. Kot sinovi enokrvnega hrvaško slovenskega naroda se bomo radovali dosedanjih uspehov in delali načrte za nove. Pridite torej mladeniči dne 17., 18., 19. in 20. avgusta na katoliški mladeniški tabor v Ljubljano v najobilnejšem številu od vseh strani hrvaške in slovenske domovine! Združili se bomo v velikansko armado katoliško narodnih borilcev, da postanemo nepremagljiv jez proti pogubnim nakanam sovražnikov vere in naroda. Naš letošnji mladeniški tabor naj jasno in glasno priča vsemu svetu: Da dedov naših vredni sinji vsi ostanemo, v zvestobi do Boga in slave se ne ganemo!

Dr. Lovro Pogačnik, kot predsednik pripravljalnega odbora in zveze »Orlov«. **Dr. Janez Ev. Krek**, za S. K. S. Z. za Kranjsko. **Dr. Jožef Hohnjec** za S. K. S. Z. za Štajersko. **Franjo Richter**, cand. phil. za hrvaško kat. akad. dijaštvo. **Marin Katalinić**, cand. phil., za dalmatinsko kat. akad. dijaštvo. **Anton Ogrizek**, predsednik Slov. Dijaške Zveze, za slov. kat. akad. dijaštvo. **Dr. Jožef Ličan** za S. K. S. Z. za Goriško. **Dr. Val. Rožič** za S. K. S. Z. za Koroško.

Carska zločinstva.

(Dalje.)

Sredi peščišča se dviguje štiri čevlje visok in dvanajst čevljev širok zid, katerega so pa precej po dokončanem teku odmaknili. Na obeh koncih stoji trije mali stebri (metae imenovani) in poleg prvega sedem manjših. No koncih sedmerih stebrov so pritrjene kot jajce okrogle oblice in s temi so določevali, kolikokrat so tekalci obhodili pot. Voz, čegar vodnik je najprvo vzel sedmo jajce s stebra, spoznali so ga za zmagovalca.

V cirkusu se sliši brnenje, kakor bi bučele rojile, zunaj pa se še vedno gneteje množice, nadejajo se, da bodejo dobile še prostor. Gledalci delajo neverjetno visoke stave, pripovedujejo si najnovejše dovtipe, vmes se plete zaseben pogovor, done glasovi prodajalcev, ki ponujajo ledeno vodo in sadje; i zkletak se čuje rjojenje sestradanih zverin.

Še je prazen predelek nad velikimi vratmi, še le, ko je vse na svojem kraju in ko posedejo starešine, pride slednjič cesar. Že se je zaslišal krik, oznanjajoč, da se bliža

cesar in sijajen obhod skozi glavna vrata v gledališču. Pri obhodu ne smejo pogrešati slovonov in velblodov, med katerimi se pelje Neron na zlatem vozu, ki ga vleče osem jelenov. Cesarjevo obličje je mračno in se malo meni za pozdrav množice.

Ko obhodijo peščišče, odidejo zopet in nekoliko trenutkov pozneje vidijo gledalci cesarja, Bura, Tigelina in nekatere druge odbrane prijatelje v cesarjevem oddelku. Cesar pregleda s sovražnim pogledom množice. Vsaj dobro ve, da bi mu ravno tako rjovele smrtno obsodbo, kakor so mu prej ukale in skazovale udano pokorščino.

Tigelin s nagne k njegovemu ušesu. »Gospod, nekaj sem opazil,« mu šepeta, »med kristjani, ki so določeni v smrt, se nahaja tudi ona pevka, Aricija. Ali naj jej prizanesejo in jo odvedejo v palačo?«

»Proč ž njo. Spominja me na pretekle čase, na Agripino — jaz pa nočem, da bi me kaj na njo spominjalo! Spor jih je branil; spozna naj, da nima zapuščati cesarja brez kazni, tudi ona naj umrje ž njimi!«

Zdajci nagne se čez ročaj svojega sedelca in da z mahanjem z belim robcem znamenje, naj se prične igre.

Glavni občni zbor J. S. Z.

V nedeljo dne 25. t. m. je zborovala mlada organizacija naša Jugoslovanska Strokovna Zveza na svojem, po pravilih določenem občnem zboru. Z malimi sredstvi je dosegla J. S. Z. že veliko. Zbrala je v svojem okrilju do 2000 članic in članov. Po širni slovenski domovini ima že svoje skupine in plačivnice. Mi smo trdno prepričani, da se bo smotrenemu, vztrajnemu delu J. S. Z. posrečilo v doglednem času v svojem okrilju zbrati in stanovsko združiti vse slovensko krščansko socialno delavstvo. Na našem slovanskem jugu se mora tudi slovensko krščansko socialno delavstvo samostojno združiti. Čimpreje! Timbolje!

To je potrebno. Posamezna stanovska društva, kakor smo jih snovali s polnim prepričanjem, se niso v polnem obsegu obnesla, ker so sama preslaba, da v popolnem obsegu zadostijo vsem zahtevam, ki jih stavi najmodernejše delavsko združevanje. Tisti, ki smo vojevali hude, dolgotrajne mezdne boje, to znamo. Srečno smo jih izvedli, ker smo zaupali na Božjo pomoč, zaupali delavski moči in dobrim srcem zavednega slovenskega ljudstva. Vse jugoslovansko krščansko delavstvo, združeno v Jugoslovanski Strokovni Zvezi, bo močno dovolj, da si bo izvojevalo lahko z Božjo pomočjo boljšo bodočnost z lastnimi sredstvi. In za to, da prej ko mogoče zasije slovenskemu krščanskemu delavstvu solnce bodočih lepših dni, Vas zaklinjamo in prosimo, opustite vse pomisleke, vse ozire in vsi brez razločka se zberite pod priporom J. S. Z. sebi in celotnemu jugoslovanskemu delavstvu v dobrobit in čast in v strah vsem klevetnikom in sovražnikom jugoslovanskega krščanskega socialnega delavstva.

Obširno o glavnem občnem zboru J. S. Z. ne bomo poročali. Občni zbori so občni zbori. Eden podoben drugemu. A glavni občni zbor Jugoslovanske Strokovne Zveze le zasluži, da se nekoliko pobavimo ž njim. Saj so prišli nanj delavski junaki in junakinje. V zborovalnici ljubljanskega »Ljudskega doma« so se poleg načelstva J. S. Z. in milih nam gostov zbrali upravičeni za-

V poslopju, ki je glavnim vratom nasproti, se odpro štiri vratca obenem in ravno toliko vozov leti okoli, kakor hitro pade veriga od Merkurjevih kipov. Konji so vpreženi drug pri drugem pred nizek voz; najboljši mora biti vozniku na levi.

Ljudstvo zre z največjo radovednostjo boj in vriska zmagovalcu, ovenčanem z zlatim vencem; toda Neron še ne pogleda igre, ki ga je sicer mikala; njegov duh koprni po bolj divjih prizorih. Kmalu veli ustaviti tekanje, da prične borenje z mrčmi.

Vozovi odidejo s peščišča; zid odmaknejo iz srede in širna plan se izpremeni v veliko bojno polje. Tisoč in tisoč oči so ozre nanj; bere se jim divja želja po pričakovani igri. Skozi stranska vrata stopita prva borilca; za njima stopa Canista.¹⁾

¹⁾ Canista se je imenoval človek, ki je druge poučeval, kako se bojuje, naj si bo že z mečem ali s kakim drugim orožjem; imel je torej nekako šolo, učence; in kadar so se šli bojevati in sploh, kadar je bil kak boj v javnosti, imel je nalog, da je počasne in mevkaste priganjal v boj, zraven ga ni bilo sram, ako je rabil tudi razbeljeno železo.

stopniki »Zvezinih« skupin. Zastopane so bile s svojimi zastopniki sledeče skupine: Ljubljana, tobačna tvornica 22 glasov, Ljubljana, predilnica 14 glasov, Litija, predilnica 7 glasov, Jesenice 6 glasov, Trst pet glasov, Ljubljana, »Nada« 4 glasove, Kamnik 4 glasove, Šturje - Ajdovščina 3 glasove, Javornik 3 glasove, Sorica 3 glasove, Trbovlje 3 glasove, osobje »Kat. tisk. društva«, Ljubljana, 3 glasove, Loški potok 3 glasove, Selo 3 glasove, Ljubljana osobje tvrdke Tönies 2 glasova, Tržič 2 glasova, Ljubljana, pazniki, 2 glasova, Vrhnika 2 glasova, Ljubljana, Rokodelski dom, 1 glas, Podgora pri Gorici 1 glas, Ljubljana, leparna, 1 glas, Pletarke en glas. Zastopani so bili po svojih zastopnikih malone vsi člani in članice, glavni občni zbor je bil torej sklepčen.

Poročila načelnika dr. Zajca, glavnega tajnika dr. Tomažiča, blagajnika Dermastije in nadzorstva so se odobrila. O poslovanju J. S. Z. minulo leto smo v našem listu že poročali, zato nam letos ni treba še enkrat objavljati teh postavk.

Urednik Kerhne je izprožil vprašanje delavskega časopisja. Želi, naj bi se kaj storilo, da se razširi »Naša Moč«. Razvila se je daljša razprava. Obžalovalo se je splošno, ker »Naši Moči« primanjkuje prostora in se želelo, da naj bi se list razširil, da bi mogel zadostovati vsem potrebam slovenskega krščansko-socialnega delavstva in se priporočala najboljše agitacija za razširjenje lista, ker če naraste število listovih naročnikov, se tudi list lahko razširi. Jugoslovanska Strokovna Zveza je že sicer nabrala nekaj tisočakov, a ti se morajo čuvati, če nastane kaka epidemija in tudi za slučaje kakih mezdni bojov. Ko se Jugoslovanska Strokovna Zveza še bolj ojači in okrepi, se tudi uvede obligatno za člane strokovno glasilo.

Na želje skupin so se tudi izpremenila nekatera določila poslovnega reda J. S. Z. Glede na bolniške podpore se je sklenilo:

I. Bolniške podpore.

Vsak redni član, ki je vsled bolezni nezmožen za delo in zaslužek, ima pravico do bolniške podpore, če je že šest mesecev plačeval prispevke rednega člana in če tisti dan, ko zbolí, ni nad štiri tedne na dolgu. Pravico do podpore nima, če je sam kriv svoje bolezni zaradi pijančevanja ali ponočevanja. Porodnice, ki so tri četrt leta plačevale prispevke rednega člana in ki niso nad štiri tedne na dolgu, imajo pravico do podpore za en teden, dalje če zdravnik potrdi bolezen. Podpore se dele od četrtega dne bolezni, in sicer tako, da če je bolnik štiri dni vsled bolezni delonezmožen, dobi bolniško podporo od prvega dne bolezni. Podpore se dele v enem poslovnem letu samo po sedem tednov. — Ostalo besedilo velja še naprej.

VI. Podpora za slučaj smrti.

Ako umrje kak redni član, potem ko je bil eno leto v »Zvezi«, je plačeval za podporo za slučaj smrti vsak mesec 10 h in ni bil nad štiri tedne dolžan, imajo njegovi ostali pravico do enkratne podpore, ki znaša pri upravičenih članih, če so za to podporo plačevali eno leto, znesek 40 kron, in

sicer do pet let, od petega leta naprej pa 100 kron. Podpora se izplača, ko se potrdi smrt načelniku, možu ali ženi, pri samcih starišem, če pa teh ni, osebi, ki je nazadnje oskrbovala rajnika. Znesek 10 h se mora poslati s prvim rednim tedenskim doneskom vsakega meseca načelniku.

IX. Mladi delavci in delavke, vajenci in vajecke.

se od 14. leta tudi sprejemajo v »Zvezo«. Prispevki se plačujejo po 20 h na teden (vpisnina 50 h), zato dobe strokovni list, kadar se določi in imajo pravico do vseh podpor v II. plačilnem razredu.

× × ×

Te izpremembe so bile vse sprejete soglasno. J. S. Z. se ž njimi gotovo le ojači.

Vun z delavskimi stanovanji!

Jesenice. Kakor sploh po industrijskih krajih tako tudi pri nas manjka stanovanj. To vprašanje je treba pametno rešiti. Tovarna ve to, a na to pa ne misli, če vzame delavca v delo, da bi mu preskrbelo stanovanje. Sicer gospodje vedo, da delavec ne more na prostem stanovati, zato pa so jeji pritiskati na delavstvo, da bi dovolilo zidati hiše s kapitalom bratovske skladnice. Ko bi hiše nesle po 8 odstotkov, bi jih gotovo družba sama delala. Ker se pa še po štiri odstotke ne obrestujejo, kar so nam dokaz štiri z denarjem bratovske skladnice zidane hiše, jih ne bo. Pa ko bi se hiše tudi obrestovale, jih je nevarno zidati z denarjem bratovske skladnice. Kaj, ko bi tovarna prišla v konkurz, ali da bi ne bilo dela? Mladi bodo dvignili svoj denar, stari pa v pokoj, a denar bode zabit v zidu, hiše pa bodo najmanj eno tretjino manj vredne. Kdo bode oškodovan kot vse delavstvo. Pa pomislimo, kake koristi bi imelo delavstvo v splošnem od teh hiš? Gotovo zgubo. Kakih trideset družin bi imelo to ugodnost, da bi imele stanovanje proti plačilu kot povsodi, seveda le toliko časa, kot bi delali, na starost pa hajdi, od koder si prišel. Sveta dolžnost tovarne je, da ona zida za delavstvo stanovanja. Kakor nas pa izkušnja uči, bo ona to nerada storila. Kje pa naj iščemo pomoči? Nikjer drugod, kot v lastni moči, sami si pomagajmo. Delavci, pogum, iz lastne moči si postavimo svoja domovja, ker naš delodajalec ne skrbi za to tako, kot bi bilo treba. Ustanovimo si stavbno društvo, po katerem pridemo polagoma do svojih stanovanj. Ko se postaramo, bomo vsaj v svoji hiši pričakovali smrti, ter gotovo dobili isto tako strašno malo pokojnino. Ako se pa bodo iz našega denarja zidale kosarne, pa še tega ne bode. Podpora se bo tudi dobila po 90odstotni vrednosti, če zidamo s pomočjo stavbnega društva. Mi zahtevamo, z denarjem bratovskih skladnic ne zidati kosarn, kjer ne bode drugega kot zalega jetike, dan na dan kreg, prepir in sovraštvo, ter v nevarnosti naši žulji, ki jih hranimo za onemoglost. Moške v načelnstvu, ako je resnično 200.000 K rezervnega fonda, delajte na to, da se pokojnina zviša. To pa ostane pribito, da se bodo delavska stanovanja mo-

rala zidati. Po desetih letih bivanja postane vsak domačin. Ako se nobeden ne bode nič zmenil za to, kam pa pojde občina s stariimi ljudmi? Ne bode zadosti ena ubožnica, sicer pa dosedaj še ene ni. Dolžnost občine je tudi, da ona podpira vprašanje delavskih stanovanj. To bode moral rešiti prihodnji občinski odbor.

× × ×

Mi se s tem dopisom popolnoma strinjamo. Samo to priporočamo, da naj se naši prijatelji glede na zgradbo delavskih hiš obrnejo naravnost na predsednika Slov. delavskega stavbnega društva v Ljubljani. — Naslov: dr. J. Adlešič, Ljubljana, Dunajska cesta 32.

Krvoses kapitalizem.

Sava. Socialni demokratje so celo zimo vpili o draginji, katero delajo menda klerikalci z meščanskimi strankami. Ko so se pa zvezali pri državnozborskih volitvah meščanski liberalci, judje in socialni demokratje, da vzamejo mandate klerikalcem, ki draginjo delajo, smo si mislili, sedaj bo pa konec draginje in davkov. Zaradi davkov bomo še govorili, ko ta mešanica pride v parlament. To pa ostane pribito, da so judovski spekulanti na borzi brez skrbi, odkar je ta mešanica v večini. Precej so podražili moko minuli teden za 3 h pri kilogramu. Le to je dobro, da socialni demokratje zaslužijo pri ladjah, drugače bi gotovo ti rdeči bratci protestirali, pa se menda ne upajo.

Vun z našimi pravicami!

Iz Idrije. Kedar »Slov. Narod« kako posebno veliko oslarijo zapiše in se mu potem naši listi smeja, pa pride z zatrdilom: novico smo zvedeli iz »klerikalnih« ust, ali iz zanesljivega »klerikalnega« vira itd. Da čitatelji spoznajo, kaka so ta usta in ti viri, je treba zadevo pojasniti. V Idriji je namreč nekaj ljudi, ki so po zatrdilu »Slov. Nar.« zjutraj liberalci, opoldne demokratji, zvečer se pa silijo med naše pristaše. Dražinske razmere in službeno stališče jih sili, da bližajo prijateljstvo vsem tem strankam in da se jim prikupijo, raznašajo razne vesti in novice, ki so pa večinoma iz trte izvite ali pa nalašč narekovane, da se raznašalca in nasprotno stranko potegne in osmeši; tak slučaj se je primeril pred par tedni, ko je »Narod« trdil, da želi S. L. S. nadoskrbnika V. iz občinskega odbora, v resnici pa je bil ves dogodek le zaseben pomenek med Oswaldom in Stranečkim, in sicer drugače, kakor se je pozneje pisalo. Naši ljudje teh par junakov, ki »novice« med strankami raznašajo, sicer ignorirajo in se jim smejejo, sem pa tja si jih pa vendar privoščijo, da jim kako prav debelo natvezijo, da jo še isti teden »Narod« ali »Naprej« ponatisneta. Znana istina pa je tudi, da se nikjer toliko ne obrekuje in opravlja, kakor po naših pisarnah; iz gradu, kjer se marsikaj skuha, gredo novice k notarju, od tam v mestni urad, kjer jih nas Novak primereno »registrira«, iz mestnega urada v poso-

Galec in German sta odbrana za dvoboj. Oba sta krepki postavi; eden je zlatolas in visoke rasti, drugi temnolas in trščat. Oba sta popolnoma naga, le kolk jima zakriva platno. Galčevo orožje je kratek meč, v ohrambo mu je podolgast ščit, čelada, železna deščica na levi nogi, na levi roki ima oklepu podoben rokav. German ima v eni roki trizol in v drugi bodalo; njegova obramba je ščitovska plošča. Oba sta še mlada. Merita se z najiskrenejšim sočutjem, — kajti ne prostovoljno, ampak po vojskini usodi sta prišla v sužnost sovražnikom in sem na bojno polje. Podasta si roke in stopata pred cesarja, da pozdravita cesarja z navadnimi besedami: »Ave Caesar, morituri te salutant!« (K smrti določena te pozdravljata. Blagor ti, cesar!)

Neron komaj nagne glavo in boritelja stopita na sredo peščišča, od koder ne bode šla oba več živa.

Lanista dá znamenje, naj pričneta. Bodalo se zasveti v Germanovi roki, v Galčevi meč; kakor blisk se križata ostrini, kakor kači zvijata nasprotnika na peščenih tleh. Zdajci je ju loti bojaljubna želja, slavohlepnost ju vname — zmagati velja ali — umreti!

Srpo gleda ljudstvo krvavi prizor, še dihati si ne upa. Že teče obema kri iz globokih ran na zemljo, — pa še stojita oba. Kar porabi German (slabost svojega protivnika, zavijti svoj trizol nanj, ga podere na tla in mu nastavi nož na goltanec — to je znamenje, da je njegovo življenje v zmagalčevi oblasti. Premaganec leži na tleh nepremično, pričakovaje smrtnega udarca.

Hoc habet! (To ima!) Tako kriči ljudstvo ukaje. In ta krik je bil navadno znak smrtno ranjenemu, da bo moral umreti. Toda zmagalec se zgrudi poleg svoje žrtve ves spehan na tla, kajti zgubil je veliko krvi. Hoc habet! zopet zakliče ljudstvo. Ko pa vpraša lanista, ali naj podeli smrt ali milost, se skleneta palec s palcem v znamenje nezadovoljnosti in z enim mahljejem z mečem konča nadzorni knapol ranjencema življenje in takoj zavlečejo hlapci mrtveca v mrtvašnico. Po kratkem prestanku se prikaže nova izprememba. Na peščišče pridejo mrežarji (retiarji). Njihov nalog je, da vjamajo svoje protivnike, ki se branijo s trizobi, v zanjko in jih prebodejo, vzešči jim poprej orožje. Tudi tu teče kri v potokih. A razburjena krvoločnost že hlepi po mnogih ubojih in želja gledalcev se bo izpolnila.

Kmalu se boré gladijatorji. Nekateri stoje na bojnih vozeh in se bojujejo z mečem in kijem; drugi se boré peš in sučejo nože in sulice: kmalu so zapleteni vsi hkrati v krvav klopčič in vsikdar, kadar pade kaka nesrečna žrtev, zadoni glasnejše ukanje nečloveških gledalcev. Celu Neronu se razvedri obličje in z nekako radovednostjo zre doli na klanje. Arena je podoba smrti in razdejanja. Kamor se ozre oko, povsodi zagleda čelade, tu meče, ondi odtrgane ude, tu krvave mlake; poleg tega kričanje borilcev, rožljanje z orožjem, vnemajoči klici gledalcev. Strahovita slika! Koga naj pomilujemo bolj, žrtve slepe blodnji ali človečanstvo, koje je prenasličeno in uživa svojo slast z zgrabljivo zverjo vred?

Toda tudi to grozovito razveseljevanje je pri kraju in v tem, ko pospravljajo mrtve in pobirajo orožje, bojujejo se pritlikovci, stare ženske, slepci in pokveke z lesenim orožjem, da se veselje ne ohladi. A veselost, ki so jo sicer vzbujale take igre, danes ne more priti na vrh, kajti bolj in bolj poželjivo narašča rjojenje divjih zverin in je opominja na strašno zadnjo igro, ki jih pričakuje.

In ne čakajo dolgo. Namah se vidi, da se majejo tla v areni, — počasi se pogrez-

jilnico, od tam pa zopet v grad. Tako kro-
žijo te novice dan za dnev, dokler ne pri-
dejo v kak list kot pristno liberalno mne-
nje. Središče pa je Kavčičeva kavarna, kjer
nekaj liberalnih profesorjev in posebno
kunstnih juristov naše rudarske in sploh
mestne razmere rešeta in o njih razsoja, da-
si večina našega rudarja pri delu v rudni-
ku niti videla ni, še manj da bi njegove po-
trebe in socialno stališče poznala. Tam se
skujejo in skuhejo vsi zasmehujoči dopisi,
ki opletajo okoli sebe kakor krava z repom
in neizkušen čitatelj misli, beroč gromeče
članke, da se bo Idrija podrla, v resnici so
jih pa napisali ljudje, ki bi morali lepo
tiho molčati, n. pr. Novak, katere je pri-
vedla v Idrijo mastna služba, n. pr. Gangl,
ali pa ki v listih in pri sejah vedno nasprot-
nike od sebe pode, iz pisarne pa nobenega
ne vržejo, n. pr. naš notarijat. Iz tega se
lahko spozna, koliko so taki dopisi vredni.

Tobačno delavstvo.

Prvi in drugi oddelek v tobačni tovar-
ni bo imel 9. julija ob 9. uri zjutraj na Rož-
niku sveto mašo.

**Zvišani prispevki skupine tobačne de-
lavske zveze v Ljubljani.** Kakor je znano, je
morala avstrijska krščanska tobačna de-
lavska zveza svojim članom za nekaj vinar-
jev prispevek zvišati. Druge skupine so
morale že lansko leto večje zneske plače-
vati, dočim se je naši skupini do letos do-
volilo stare prispevke vplačevati. Vodstvo je
bilo primorano prispevke zvišati, če je ho-
telo, da ostanejo izdatki in prispevki v rav-
notežju. Zato pa dobijo člani Zveze od se-
daj naprej večje podpore. Člani naj bodo
vsi prepričani, da se je pri tej uredbi zasle-
dovala samo korist delavstva. Tudi social-
nodemokratska organizacija nima nič manj-
ših prispevkov, kakor naša krščanska to-
bačna zveza.

Za naše časopisje. Vsem našim somišlje-
nikom v tovarni toplo priporočamo krščan-
sko časopisje, posebno pa naš list »Naša
Moč«. To je naš edini delavski časopis, ki
služi našim delavskim težnjam in koristim.
Če tudi ni list izključno glasilo tobačnega
delavstva, ker se ne more ozirati na vse de-
lavske stanove, vendar je naša dolžnost, da
tudi tobačno delavstvo z naročevanjem
»Naše Moči« pokaže svojim tovarišem in to-
varišicam svojo vzajemnost in celokupnost.
Delavec brez časopisja je vojak brez puške.
Naše delavsko časopisje je veliko premalo
razširjeno v primeri s šumo socialnodemo-
kraških listov, ki izhajajo v slovenskem je-
ziku in hočejo slovenskemu krščanskoso-
cialnemu gibanju na Slovenskem tla izpod-
nesti. Kako veliko važnost polagajo social-
ni demokratje na časopisje, vidimo že iz te-
ga, da ima skoro vsaka njihovih večjih or-
ganizacij svoje glasilo. Ne ostajajmo torej
v tem oziru za socialno demokracijo. Kdor
ima liste, ima prihodnost! List pa brez na-
ročnikov je luč brez olja. Naj bi se vsak naš
somišljenik zavedel te resnice in pripomo-
gel po svojih močeh, da se bo »Naša Moč«
širila in spopolnila tako, kakor si jo želi
vsak pravi prijatelj krščanskega delavstva!
T. K.

nejo v globočino; mesto arene se prikaže
pravi gozd z visokimi drevesi, mahom in
grmovjem. Vse je mirno in tiho; ni ga člo-
veka, ne živali; le dvoje tičev-pevecv frfrá
in leta, prepevaje gostolečo pesem, od veje
do veje.

Pazljivo pričakuje vsakterega oko, kaj
se bo zgodilo.

Zdajci se odpro velika vrata srednjega
poslopja in paroma, roko v roki stopajo
kristjani, prvi najstarejši, na smrtonosna
tla. Bledo je sicer njih obličje, a rosen
svit se jim leskeče v očeh in v nebo se obra-
čajo njihovi pogledi, kakor bi bili že odmak-
njeni iz zemlje in njene tuge.

Navadno so pozdravljali v smrt obso-
jene s hrupom in truščem, a sedaj se sliši
le tu in tam kak posamezen klic, ko stopi
malobrojna truma kristjanov na bojišče.
Tudi najkrvoločnejšo dušo pretresa ta pri-
zor in marsikoga oko pomiluje srebrnolase
starčke, belokodre, belo oblečene device,
resne, neprestrašene možake.

(Dalje prihodnjič.)

Z lastnimi močmi.

Vič - Glince. V dokaj lepem številu so
se v nedeljo člani ljubljanskega konsumne-
ga društva udeležili sv. opravila, katero je
imel s prav primernim nagovorom državni
in deželni poslanec dr. Jan. Krek. Med sv.
mašo je prav lepo pel moški zbor tukajšnje-
ga katol. slov. izobraž. društva. Dal dobri
Bog temu prekornistnemu in za sedanje raz-
mere prepotrebemu društvu na priprošnje
njegovega patrona sv. Antona i v bodoče
obilo blagoslova, da se bo krščanskosocial-
no delavstvo vedno bolj zavedalo in spozna-
lo, da je edina pomoč za zljajšanje narašča-
jočih skrbi v teh časih draginje lepo brat-
sko vzajemno sodelovanje in združenje
vseh dobromislečnih delavcev v okrilju tega
konsumnega društva. Sloga jači! — V zad-
nji »Moči« smo drago nam krščanskosocial-
no delavstvo povabili na slavnost, ki se bo
vršila tu prihodnjo nedeljo, 2. julija. Ako bi
kateri ali katera pomotoma ne dobil pova-
bila, ga tem potom najuljudneje vabimo na
ljubko veselico, ki bo obenem krasna mani-
festacija krščanskega delavstva, ki je v
pretežni večini zastopano v tukajšnjem kat.
izobraževalnem društvu. Slovesnost bo ce-
lodnevna. Spored dopoldanske slavnosti
bo: Dopoldne ob 9. uri: Sprejem slavnih
društev, Orlov in ostalih dragih gostov pred
Društvenim domom. Ob tri četrt na 10. uri
odkorakajo društva in Orli z zastavami in
vsi zbrani s sl. kamniško godbo na četu v
župno cerkev sv. Antona, kjer bo ob 10. uri
maševal preč. o. provincial Anglej Mlejniki
in govoril preč. g. drž. in dež. poslanec dr.
Jan. Krek. Po cerkvenem opraviu odhod sl.
društev in Orlov z zastavami z godbo na
čelu skozi Glince, Rožno dolino v Društve-
ni dom. Govor državnega in deželnega po-
slanca vlč. g. dr. Jan. Kreka. Blagoslovlje-
nje Društvenega doma po preč. o. provin-
cialu Angelju Mlejniki. Godba. Petje. — Spo-
red popoldanske slavnosti: Po končani do-
poldanski slavnosti obed v odkazanih go-
stilnah. Vsa društva in posamezniki, ki se
žele udeležiti obeda, naj se zanesljivo pri-
javijo kat. slov. izobr. društvu Vič-Glince
vsaj do 28. t. m. Ob pol 3. uri v župni cerkvi
litanijske z blagoslovom. Po litanijah odhod
sl. društev na veselični prostor v gozdič g.
Pavliča (Mirčnika), kjer se vrši velika ljud-
ska veselica s sledečim sporedom: Javna
telovadba Orlov na travniku tik gozdiča. —
Petje glasbenega društva »Ljubljana«, do-
mačih in drugih pevskih zborov. Koncert sl.
kamniške godbe. Na veseličnem prostoru
bodo različni paviljoni: Turška kavarna,
Abstinent itd. Zvečer čarobna razsvetljava
gozdiča. — Vstopnina k veselici za osebo
50 vin. Orli v kroju vstopnine prosti. V slu-
čaju stalno zelo slabega vremena se vsa
prireditve preloži na prihodnjo nedeljo, dne
9. julija 1911. — Na veselo svidenje! — Ve-
selični odbor.

Na veselico, ki jo priredi skupina jugo-
slovanske strokovne zveze za Selo, Moste in
Vodmat v nedeljo, dne 2. julija 1911, na vr-
tu g. J. Primira (po domače pri Joškatu) na
Selu. Spored: 1. Godba. 2. Srečolov. 3. Kori-
jandoli-korzo. 4. Šaljiva pošta. 5. Prosta za-
bava. — Začetek ob 3. uri popoldne. Vstop-
nina za osebo 30 vin. — Ker je čisti dobiček
namenjen za bolniške podpore, se prepa-
čila hvaležno sprejemajo. — K obilni ude-
ležbi vabi najuljudneje odbor.

**Pod naslovom: Ustanovno zborovanje
Predilnica Ljubljana,** Jugoslovanske Stro-
kovne Zveze: Mesto Josip Rope Josip
Rape in Karolina Krsnič Karolina
Krmic. Toliko, da se ne bo napačno raz-
umelo.

Med brati in sestrami.

S tolminske proge. Naši rdeči bratci so-
cialni demokrati so pred volitvami kupili
velik zvon. Pa so ga v hudi vročini vozili
in med potjo jih sreča berač in jih tako-le
podučil: Preljubi sociji, že sedaj ste se cer-
kve tako bali, kakor h . . . č križa, sedaj
ste pa svoj zvon kupili, pa ga v tako hudi
vročini vozite, da se vam bo zelo usušil, po-
tem ga pa zopet ne boste slišali, ko vas bo
v cerkev vabil. Sociji so si pa mislili: De-
dec stari, ali misliš, da smo mi zvon zato
kupili, da nas bo v cerkev vabil? O kaj še!
Mi smo ga le zato kupili, da bo naš kandi-
dat na volilni dan rdeče ovčice na volišče
vabil. Berač si je pa mislil: Vi ste pravi
rdeči tepčki, pardon, pepčki, ker me nočete
ubogati; se boste pa že še na moje besede
spominjali. In 13. junija je pa res tako malo

rdečih ovčic na volišču bilo, da je njih kan-
didat na štirih volilnih okrajih ob železnici
55 štirim dobil. Zato so se pa pričeli sociji je-
ziti, kje da so še drugi ostali. Ko so pa vi-
deli, da so se popolnoma blamirali, so se pa
vendar na beračeve besede spominjali in so
pričeli zvon tehtati, pa so šteli in šteli, pa
če so bolj šteli, manj jih je bilo, glasovnice
so ga jim tako usušile, da je naposled tako
majhen postal, kakor ga je tisti kozel je-
mal, ki ga je nekdo v Kranjski gori pasel.
In pri tem poslu je pa še njih kandidat več
»Zarje« med železničarje po progi zmetal,
kolikor je pa glasov dobil. Vse skupaj mu
ni nič pomagalo, namesto da bi šel na Du-
naj, bo mogel še nadalje stroj kuriti. Želez-
ničarji tudi ne marajo za takega pozabiji-
vega poslanca, kakor je on. Železničarji,
pustite te brezverske socialne demokratke in
pristopite k »Prometni zvezi«, ta je resnič-
no naše društvo. Če imate še količkaj tiste
pameti, ki jo je vaša mati vam v glavo vce-
pila, boste gotovo zapustili rdeče brezverce!

Izpod Črne prsti. »Naša Moč« je že lani
nekega rdečega kalina posvarila zato, ker
je »Železničarju« poročal, da noben drugi
čuvaj nima toliko zmožnosti, kakor njego-
va služba zahteva. Samo on bi bil zmožen,
da bi obervahter postal, zato ker zna dobro
čez farje zabavljati in sploh čez vse poslan-
ce S. L. S. Zato je pa pred volitvami vedno
kanone in puške v ustih imel. Mi ga pa
vprašamo, kako bi bilo, ako bi njega kak
sovražnik napadel, s čim bi se branil? Ali
bi ga s praznim žakljem ali s kako gorjačo
udaril? Gotovo bi ga rajši s kolom kakor
žakljem, ker bi si mislil, če ne bom njega,
bo pa on mene. Vidiš, ti socij, ravno tako je
z našo državo. Dokler se bodo druge države
oboroževale z vsem najmodernejšim orož-
jem, tudi pri nas ne morejo rok rižem dr-
žati. Gotovo ti pa ni nič znano, kako je na
Francoskem, ali ne veš, da je tam čez polo-
vico poslancev socialnih demokratov in so-
cialističnih ministrov. Pa ko znašajo v Av-
striji vojaški davki 540 milijonov kron na
leto, znašajo ti davki v socialistični Franco-
ski 1080 milijonov kron. Pri nas pride na
eno glavo 14 kron, na Francoskem pa 29 K
in v Nemčiji pa 28 K. Torej, kje je manj,
pri nas ali na Francoskem, kjer so sociji na
krmilu. Vidiš, socij laž ima kratke noge,
toda dolga je pot, ki jo potrebuje, da se iz-
kadi iz možgan, kamor se je vsedla. Pa va-
še časopisje si zna pomagati. V svesti si, da
rdeči backi verujejo vsako oslarijo, ki jo
vam natvezi. Nadalje je govoril: Časniki pa
sedaj pišejo, da pri novih dreadnoughtih,
ki se pri nas gradijo, bodo tudi delavci kaj
zaslužili. On pa pravi: Če pa tam ne bodo
delali, bodo pa drugam šli. Mi ga pa vpra-
šamo, kako bi bilo z njim, ako bi se kar na-
enkrat vse železnice nehale, ali bi tudi on
rekel: če ne bodem tukaj, bodem pa dru-
gam šel? Mislimo, da ne. Saj si še s Kranj-
skega zato na Primorsko prišel, da si pri
železnici stalno službo dobil.

5000 kron nagrade

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka

600 komadov za samo 5 kron

ni priložnostni nakup. — Zbirka vsebuje: 1 pravo švicarsko sist.
Roskopf patent. žepno uro, natančno ideočo, točno regulirano,
s pismenim triletnim jamstvom tovarno. 1 amerik. double-zlato ve-
rižico, 2 amerik. double-zlata prstana (za gospoda in damo). 1 angl.
pozl. garnituro, obstoječo iz gumbov za manšete, ovratnik in srajco,
1 amerik. petdelni žepni nož, 1 eleg. svilnato kravatno, barva in vzor-
ec po želji, najnovjše fasone, 1 krasno kravatno iglo s simili-
briljanti, 1 mično damsko broško, zadnja novost, 1 koristno toaletno
garnituro za potovanje, 1 eleg. denarnico iz pravega usnja, 1 par
amerik. buttonov z imitiranimi dragimi kamni, 1 patent. angl. vre-
menski tlakomer, 1 salonski album s 36 umetniškimi slikami naj-
lepših krajev sveta, 1 krasno verižico za okrog vratu iz pravih
orientalskih biservov, 5 indijskih vragov-vedeževalcev, ki zabavajo
vsako družbo, in še 550 komadov raznih predmetov, v vsaki hiši
koristnih in nepogrešljivih, zastoj. Vse skupaj z elegantno sist.
Roskopf patent. žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, stane
samo 5 kron. Pošilja po povzetju ali proti predplačilu (sprejemajo
se tudi pismene znanke)

A. GELB, razpošiljalnica, Krakov št. 463.

NB. Pri naročilu dveh zavojev se priloži ena najboljša angleška
britve ali 6 najfinejših platnenih robcev zastoj. Za neugajajoče se
denar vrne brez ugovora, torej je vsak riziko popolnoma izključen.

A. ŽIBERT

-- LJUBLJANA --

PREŠERNOVA ULICA

PRIPOROČA SVOJO VELIKO

ZALOGO ČEVLJEV

DOMAČEGA IZDELKA.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet l. 1909 čez 83 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
K 503.575-98.

Ljudska posojilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8

prilicje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franc. cerkvijo

prejema **hranilne vloge** vsak de-
lavec od 8. ure zjutraj do 1. ure pop.
ter jih **4½%** brez
obrestuje **4½%** kakega
po odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4-50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj
prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; **Josip
Šiška**, stolni kanonik, podpred.; **Odborniki:**
Anton Belec, posest., podj. in trg. v Št. Vidu
n. Lj.; **Fran Povše**, vodja, graščak, drž. in
dež. posl.; **Anton Kobi**, posest. in trg., Breg
pri Borovni.; **Karol Kauschegg**, veleposest.
v Ljubljani; **Marija Kolar**, stolni dekan v
Ljubljani; **Ivan Kregar**, svetnik trg. in
obrt. zborn. in hišni posest. v Ljubljani; **Fran
Leskovic**, hišni posestnik in blag. „Ljudske
posojil.“; **Ivan Pollak ml.**, tov.; **Karol
Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani;
Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh vseh veselih in žalostnih
dogodkih „Slovenske Straže“!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. MERSOL
LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, no-
gavic, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov,
zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo
zalogo izgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Novosti
v konfekciji za dame.

Ceniki s koledarjem za-
stoj in poštne prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro,
naj zahteva z znamko
„UNION“

ker te ure so najbolj tr-
pežne in natančne, dobe
se pri

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu v Ljubljani
delničar in zastopnik
švicarskih tovarn „Uni-
on“ v Bielu in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti. 1

Svetovnoznano najfinejše blago po najnižjih cenah.

Agitirajte za naše glasilo
„Naša Moč“!

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK
(pri Češniku)
LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila

Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina za:
gospode, dame, dečke, deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA
v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste
priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti želodnim bole-
činam, steklenica 20 vin., 6
steklenic 1 krono.
Kapljice za želodec, izvrstno,
krepilno in slast do jedi po-
spešujoče sredstvo, steklenica
40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kapljice zoper želodčni krč,
steklenica 40 vin., 6 steklenic
2 kroni 50 vin.
Kapljice proti zobobolu,
steklenica 20 vin.
„Stadin“ za otroke.
Obliž za kurja očesa, brada-
vice in trdo kožo, mala škat-
ljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica
30 vin.
Posipalni prašek, proti ognji-
vanju otrok in proti potenju

nog, škatljica 50 vin., 6 škatlic
2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju
po udih, steklenica 1 krono.
Ribe olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstra-
nitev kurjih oces, bradavic in
trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odva-
jalno, krepilno in slast po-
spešujoče sredstvo, steklenica 20
vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za laso, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrstien pripo-
moček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2
kr. 60 vin., in 4 kr. 80 vin.
Železnate kroglice, proti ble-
dici (Bleichsucht) mala škatljica
70 vin., velika 1 krono 60 vin.

**Dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka

najboljše kakovosti, pri-
poroča po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana
Pred škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Usojam si naznaniti častitim odjemalcem, da
sem odprl na **Tržaški cesti št. 1**

„pri Kerčonu“ filialo

moje trgovine z železnino, hiš-
nega in kuhinjskega orodja.

Blagovolite mi tudi nadalje ohraniti cenjeno
naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem **Stefan Nagy**

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni! Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK
francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linjo
čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike
v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani
Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „KMETSKE
POSOJILNICE“ nasproti gostilne pri „FIGOVCU“.

AUSTRO - AMERICANA

TRIEST NEW-YORK

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Šmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

IVAN JAX IN SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.